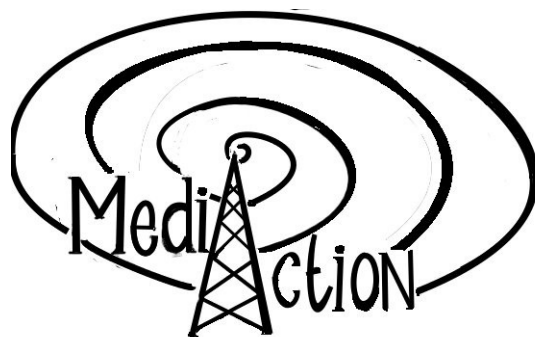

Jaarverslag 2008

Stichting Mediaction

Voorwoord

Dit is het verslag van het eerste hele kalenderjaar waarin Stichting Mediation heeft bestaan en gewerkt. Een jaar van spanning en professionalisering, maar ook verwerkelijking en afsluiting van het eerste project ondernomen door de stichting. We hebben het hier natuurlijk over de oprichting en ondersteuning van Jimma Mahebereseb Radio, kortweg Jimare . We kunnen zeggen dat Mediation samen met Jimare een stormachtige groei heeft doorgemaakt op velerlei gebieden waarvan we de vruchten in dit verslag kort zullen bespreken.

De ontwikkelingen in 2008 waren niet alleen stormachtig voor Mediation, ook voor Ethiopië, het land waar ons enige project plaatsvond is het een spannend jaar geweest. Twee grote nieuwe wetten zijn van kracht geworden voor ontwikkelingsorganisaties en voor de media. Beide wetten zijn samen te vatten onder een woord: repressie. Alle ontwikkelingsorganisaties moeten zich opnieuw registreren en door een fijnmazig wet van regelgeving is het altijd mogelijk voor de regering om de vergunning van een organisatie niet te verlengen of in te trekken. De perswet geeft de regering ongeveer dezelfde mogelijkheden maar geeft overheden ook de mogelijkheden om media te censureren voordat ze publiekelijk gemaakt worden zodat het laatste kritische potentiaal van de legale pers binnen Ethiopië met deze wet de nek is omgedraaid.

Tegen deze achtergrond moet men het werk van Mediation in Ethiopië begrijpen. Ons doel was dan ook niet om een verzetsbolwerk te gronden, maar een vorm van een lokale organisatie te ontwikkelen waarin mensen in een kleine gemeenschap hun capaciteiten ontdekken om hun eigen leven vorm te geven en daarmee ook hun gemeenschap de beïnvloeden. In deze zin was het project in Ethiopië ook meer een democratiseringsproject dan een media project, omdat aan veel van de standaardvoorschriften zoals wij die kennen in de Nederlandse pers (objectieve, gebalanceerde en kritische verslaggeving) niet werd en wordt voldaan. Niet in het minst omdat het bij wet verboden is om het over politiek of religie te hebben, de wet op gemeenschapsradio formuleert het zelfs zo: 'het verboden om een mening te vertolken die niet de mening van de overheid is, of zou kunnen zijn.'

Toch moet de functie van de radio niet onderschat worden in de gemeenschap van Jimma Zone waar nu zo'n 2 miljoen mensen naar Jimare kunnen luisteren. Er worden programma's uitgezonden over sociale rechtvaardigheid in de vorm van soaps en discussies, er zijn medische inbel programma's, informatie programma's over hygiëne en landbouw, en natuurlijk een heleboel sport, vermaak en lokale muziek. Dit betekent dat de mensen zich op hun eigen wijze kunnen ontwikkelen aangezien de gemeenschap zelf programma's kan maken of programma's van andere organisaties uit kan zenden.

Midden 2009 verwachten we de eerste resultaten van de longitudinale studie in Jimma Zone na de interventie van de radioprogramma's, dan kunnen we zien wat de radioprogramma's en het radiostation heeft veranderd in de attitudes van mensen, maar we kunnen ook zien of er een gedragsverandering heeft plaatsgevonden.

Wij willen namens het bestuur en de mensen uit Jimma Zone de sponsors hartelijk bedanken zonder wie dit project nooit mogelijk zou zijn geweest.

Niels ten Oever
Voorzitter

Anna Milius
Penningmeester

Activiteiten

Alle activiteiten in 2008 bevonden vallen onder het project Jimma Mahebereseb Radio.

Vergunning aanvraag

Het traject van de vergunning aanvraag is begonnen in september 2008 en maart 2009 ontving de vereniging Jimma Mahebereseb Radio de vergunning voor een gemeenschapsradiostation voor vijf jaar.

Training bestuur

Het democratisch gekozen bestuur had op het moment van aantreden geen enkele ervaring met betrekking tot radio of organisatie. Door intensieve begeleiding en trainingen op het gebied van media, organisatie en het schrijven van aanvragen denken wij dat er een duurzaam bestuur is ontstaan.

Aanvankelijk wilde het bestuur alle taken in het radio station op zich nemen en toen dit niet mogelijk bleek wilde men in ieder geval alle taken controleren. Nadat duidelijk werd dat dit simpelweg een te grote taak was ontstond er langzaam een beeld van de daadwerkelijke taken van het bestuur. Een andere moeilijkheid was het feit dat men niet betaald werd voor werkzaamheden. Klaarblijkelijk dacht een aantal bestuursleden dat zij betaald of gecompenseerd zouden worden voor hun werk, toen uiteindelijk duidelijk werd

dat dit niet het geval kon zijn, zijn er een aantal mensen minder actief geworden in het bestuur en is een kleiner en krachtiger groep overgebleven. Tot op de dag van vandaag houden zij zich actief en onbaatzuchtig bezig met de verdere ontwikkeling van het radiostation.

Import radio materiaal

Voor radio materiaal geïmporteerd kon worden moest er eerst duidelijk worden welk apparaat waarvoor bedoeld was omdat over alle apparaten die specifiek bedoeld zijn voor het genereren van een radio signaal 100% importbelasting moet worden betaald. Gelukkig is de apparatuur geïmporteerd door de universiteit waardoor de importbelasting teruggevorderd kon worden.

De apparatuur stond toen echter wel op naam van de universiteit en niet op de naam van Jimare, wat betekende dat de universiteit nog meer macht zou kunnen oefenen op het radiostation. Het gebouw, de electriciteit en de werknemers werden al betaald door de universiteit. Na uitgebreide discussies over de betekenis van community radio en de 'ownership' van de community die hier deel van uit maakt heeft de universiteit het radio materiaal geschonken aan Jimma Mahebereseb Radio.

Training vrijwilligers

Door Mediaction zijn er 60 vrijwilligers getraind tot journalisten en technici. De vrijwilligers zijn door een commissie met mensen uit het bestuur en mensen van de universiteit gekozen uit een grote pool van mensen die zich hebben aangemeld. De mensen werden getest op hun capaciteiten in het Amhaars

en het Afaan Oromo, presentatievaardigheden en op programma ideeën.

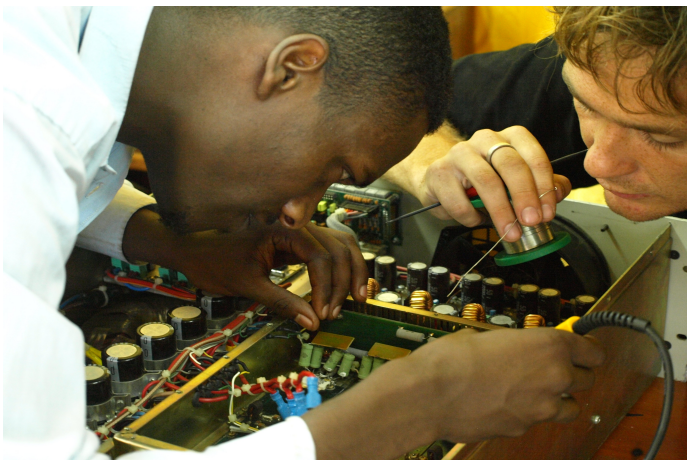
In het eerste deel hebben de zestig vrijwilligers gezamenlijk (maar verdeeld in groepen van zes groepen van tien) 4 x 2 uur training gehad over het idee achter gemeenschapsradio en de wettelijke inbedding in Ethiopië (wat mag wel, wat mag niet). Deze werd voornamelijk gegeven in het Amhaars door onze zelf opgeleide trainers die ook uitvoerig zijn geïnstrueerd door de Ethiopian Broadcasting Authority en die ook training hebben gevolgd bij Internews.

In het tweede gedeelte van de training werd de groep in tweeën gesplitst: een groep technici en een groep journalisten. De groep technici heeft geleerd over het meer geavanceerde gebruik van de computers en de studio apparatuur. De groep journalisten heeft meer training gehad over interview technieken, het gebruik van de opname recorder en audio bewerking. De vrijwilligers kregen een certificaat nadat ze tenminste drie maanden actief waren in het radio station. Van de 60 vrijwilligers zijn er nu nog zo'n 40 actief. Inmiddels is een nieuwe groep van nog eens tien technici en twintig journalisten opgeleid.

Aankoop reserve zender & antenne's

Een voltage piek in het stroomnet is hoogstwaarschijnlijk de oorzaak geweest voor het doorbranden van de eindtrap van onze zender. Het heeft een lange tijd geduurd voor de reparatie gedaan was omdat er op dit gebied nauwelijks praktische kennis aanwezig was in Ethiopië, alhoewel de reparatie zelf uiteindelijk niet lang heeft geduurd. Het grootste probleem was het opsporen van het kapotte onderdeel en de import van nieuwe onderdelen. Omdat dit proces zoveel tijd innam en zeker niet makkelijk is voor de lokale bevolking (er moet veel gemaaild worden in het Engels met fabrikanten, offertes worden

opgevraagd ed.) hebben we besloten een reserve zender en antenne te kopen zodat men de uitzendingen niet voor langere tijd stil hoeft te leggen als de zender kapot is. Men kan de oude zender repareren terwijl de reserve zender zijn taak overneemt. Een ander voordeel van de aankoop van de nieuwe zender is dat de leverancier van de zender in de zomer van 2009 naar Ethiopië komt om training te geven over zenderreparatie en afstelling. Zo hopen wij dat we een stevige basis hebben gelegd voor de reparatie en het onderhoud van de antenne's en de zender. Dit

is belangrijk omdat dit de enige onderdelen van het radiostation zijn die niet in Ethiopië zelf te koop zijn. In de tijd dat de radio uit de lucht was vanwege dit technisch falen is het duidelijk geworden hoe belangrijk het station voor de inwoners van Jimma in zo'n korte tijd al was geworden. De telefoon ging onophoudelijk en overal werden wij, de werknemers en de bestuursleden aangesproken door de

bewoners van Jimma op het feit dat 'hun radio' niet in de lucht was. Het was danook een groot feest in de gemeenschap toen de radio weer 'on air' ging.

Import opwindradio's & onderzoek

In het kader van het longitudinale onderzoek dat reeds acht jaar door Jimma University en de Brown University (USA) wordt uitgevoerd deelden we 2100 opwind/solar radios uit. Dit doen we om het bereik van het station te vergroten onder de bevolking en om onderzoek te doen naar de effectiviteit van de programma's en de manier waarop het station wordt geëvalueerd door de bewoners. Doordat er een lang onderzoeksverleden is, kennen we de gedragingen en de attitudes van de bevolking voor de interventie. Het radio station en haar programma's wordt binnen het onderzoek als interventie gebruikt, waarbij wordt nagegaan of de attitudes en het gedrag van de mensen in het uitzend gebied verandert naar aanleiding van de programma's die hierop te horen zijn. Om er zeker van te zijn dat de verandering toegeschreven kan worden aan de radio delen we eerst 1000 radio's uit aan de helft van de groep en gebruiken we de andere helft van de groep als controle groep om te zien of er een verschil ontstaat tussen de twee groepen in de loop der tijd.

De radio's die hiervoor zijn geïmporteerd hebben wij geselecteerd uit vijf verschillende modellen. Van alle modellen hebben we er eerst een opgevraagd als sample en samen met de technische faculteit van de Jimma University getest op onder andere stevigheid, watertolerantie, zandtolerantie, batterijkwaliteit en ontvangst. Alle radio's in dit onderzoekje waren radio's die zowel opgeladen konden worden in de zon en door middel van een opwindmechanisme.

De radio's zijn voor ze verzonden werden naar Ethiopië getest door een bedrijf dat controleerde of de waar aan de specificaties voldeed.

Uitkomsten

Handboek en besturingsysteem

De duurzaamheid van het project is in al onze activiteiten ons belangrijkste doel geweest. Daarom leek het ons verstandig om te zorgen dat de trainers in de toekomst een goed trainingsstramien zouden hebben. Maar een trainingsschema werkt niet als het niet aantrekkelijk is, en een groot deel van de

bevolking kan niet of beperkt lezen en schrijven waardoor veel trainingmateriaal ongeschikt is. We hebben daarom besloten de basis kenmerken van gemeenschapsradio uit te beelden in tekeningen met korte tekst erbij zodat het voor eenieder begrijpelijk is. Hiervan hebben een Engelse en een Amhaarse versie gemaakt. De platen uit het besturingsysteem hebben wij ook afgedrukt als A1 posters voor in de studio.

Verder was het heel belangrijk dat behalve de spullen ook de computers bleven werken nadat wij niet meer in Ethiopië zouden zijn. Om dit te bereiken hebben we verschillende

opties bekeken en zijn we uiteindelijk bij Ubuntu/Linux terecht gekomen. Dit is een Open Source besturingsysteem wat betekent dat het een gratis systeem is dat je zelf aan kan passen. Alle software hiervoor is ook gratis. Een pluspunt dat hier bovenop kwam is dat je zelf programma's kan vertalen. Door de audiobewerkingsprogramma's aan te bieden in het Amhaars en het Afaan Oromo konden de vrijwilligers veel sneller leren audio bewerken. Het was immers nogal een stap om opeens audio te kunnen zien, maar om het ook nog eens te kunnen knippen en plakken was best moeilijk voor hen. Hun eigen taal gaf hen daarin een houvast.

Ook hebben wij het netwerk en alle software kunnen pre-configureren zodat op ieder moment het hele systeem weer zou kunnen worden herstelt zonder verlies van materiaal.

Deze gidsen, posters en CD's worden nu ook gebruikt bij andere gemeenschapsradiostations in Ethiopië die op dit moment in de opstartfase zijn.

Werkend radiostation

Het radio station werkt en zendt 4 uur per dag uit in het Amhaars en 4 uur per dag in het Afaan Oromo. Verder werken er nu 70 opgeleide vrijwilligers, 40 zijn er door ons opgeleid, en nog eens 30 zijn er opgeleid na ons vertrek. Het radiostation is binnen een radius van 75 tot 100 kilometer rondom Jimma te beluisteren. In dit gebied wonen zo'n 2 tot 2,5 miljoen mensen.

Toekomst

Jimma Mahebereseb Radio is een radiostation dat potentie heeft om lang te blijven bestaan. Behalve dat de werknemers en het bestuur goed opgewassen zijn voor hun taak door training en ervaring staat er ook een stevig netwerk van NGO's om hen te ondersteunen. Ze ontvangen computer ondersteuning en training van de Gesellschaft fuer Technische Zusammenarbeit (GTZ), de BBC helpt hen met het verhogen van hun journalistieke standaarden door tweemaal per jaar trainingen te verzorgen en de universiteit heeft aangegeven dat ze het radiostation in ieder geval de komende vijf jaar financieel wil ondersteunen.

Het bestuur van Jimma Mahebereseb Radio is bezig met het aantrekken van fondsen van verschillende potentiële partners. Dit betekent dat Stichting Mediaction zich met een gerust hart kon terugtrekken uit het project.